

ICHKI ISHLAR ORGANLARI TEZKOR QIDIRUV BOLINMALARI TOMONIDAN TALONCHILIK JINOYATLARINI OLDINI OLISH VA FOSHETISH FAOLIYATI

Farxutdinov Kamronbek Kamil o'g'li

IIV Akademiyasi 3-kurs kursanti

Annotatsiya ; *Ushbu maqolada jinoyatlar sodir bo'lganda, huquqni hurmat qilish, maslahat olish va qonuniy tartibni saqlash. Ichki ishlar organlarining Tezkor bo'limlari tomonidan tovlamachilik jinoyatlarini fosh qilishda qo'llaniladigan usullar to'g'risida so'z yuritiladi.*

Kalit so'z; *Talonchilik va tovlamachilik, kurashish, maqsad, qonun, jinoyat, huquq, statistika, ma'lumot, himoyalash, ichki ishlar organ, himat, maqsad, faoliyat.*

Mamlakatimizda talonchilik va tovlamachilikka qarshi kurash va uni mutloq bartaraf etish maqsadida juda ko'p qonunlar va chora-tadbirlar majmuasi chiqarilmoqda. Tovlamachilik o'zi nima? U qanday tarzda amalga oshiriladi? Tovlamachilik —mulkiy jinoyatlardan biri. O'zbekiston jinoyat huquqiga ko'ra, Talonchilik jinoyatlari shaxslarning xavfsizligi va mulkiga jiddiy tahdid soladi. IIO ning tezkor qidiruv bo'linmalari bu jinoyatlarning oldini olishda va fosh etishda bo'lim tomonidan qo'llaniladigan faoliyatlar ko'rib chiqiladi:

- Hududlarni tahlil qilish: Talonchilik jinoyatlari ko'p sodir bo'ladigan joylarni aniqlash va ushbu joylarga diqqatni qaratish. Bu ma'lumotlarni jinoyat statistikasi, mahalliy aholi xabarlarini va boshqa manbalardan olish mumkin.

- Patrul xizmatini kuchaytirish: Talonchilik xavfi yuqori bo'lgan joylarda patrul xizmatini kuchaytirish. Bu patrul xizmati piyoda, avtomobilda yoki velosipedda amalga oshirilishi mumkin.

- Jamoatchilik bilan hamkorlik: Mahalliy aholi bilan yaqin aloqani o'rnatish va ularga talonchilik jinoyatlaridan himoyalash bo'yicha maslahatlar berish.

- Maxsus operatsiyalar: Yashirin kuzatuv, jinoyatchilarni qo'lga olish bo'yicha operatsiyalar va boshqa maxsus taktikalarni qo'llab, potentsial jinoyatchilarni qo'lga olish.: Talonchilik bilan shug'ullanuvchi jinoyatchilar haqida ma'lumot to'plash va ularning harakatlarini kuzatib borish.

- Talonchilik xavfini oshiradigan omillarni tahlil qilish: Masalan, mavsumiy o'zgarishlar, bayramlar, muhim tadbirlar, ijtimoiy-iqtisodiy holatlar kabi omillarni hisobga olish.

2. Reaktiv choralar

- Jinoyat joyini tekshirish: Jinoyat sodir etilgan joyni tez va samarali tekshirish, dalillarni to'plash va jinoyatchilarni aniqlash. Guvohlar bilan suhbatlashish va ularni jinoyat haqida so'roq qilish, jinoyatchilarning tavsifi, jinoyat sodir etish usullari va boshqa qiziqarli ma'lumotlarni olish. Jinoyat joyida topilgan dalillarni tahlil qilish, ularni jinoyatchilar bilan bog'lash va jinoyatchilarni aniqlash. Bu dalillarga barmoq izlari, DNA namunalari, quollar, o'g'irlangan buyumlar, kiyim-kechak va boshqa narsalar kiradi. Jinoyatchilarni qo'lga olish uchun tegishli choralar ko'rish, ularga qarshi ishlar ochish va jinoyat uchun javobgarlikka tortish. Jinoyat haqida xabardor qilish va ularga o'z xavfsizligini oshirish uchun maslahatlar berish.

3. Texnologiyalardan foydalanish:

- Kuzatuv kameralari: Talonchilik xavfi yuqori bo'lgan joylarda kuzatuv kameralarini o'rnatish.

- DNT ma'lumotlar bazasi: Jinoyat joyida topilgan DNT namunalarni milliy DNT ma'lumotlar bazasi bilan solishtirish. Yuzni tanib olish dasturlarini qo'llab, jinoyatchilarni aniqlash va jinoyatlarni fosh etish.

- Geo-ma'lumotlar tahlili: Jinoyatlarning joylashuvi va vaqti haqidagi ma'lumotlardan foydalanib, jinoyatchilarning harakatlarini tahlil qilish. Aholini o'z xavfsizligini ta'minlash bo'yicha maslahatlar bilan ta'minlash (masalan, qimmatbaho buyumlarni namoyish qilmaslik, tun davomida uyda yolg'iz qolmaslik, uyni xavfsiz qilish).

- O'g'irlanishga qarshi himoya tizimlarini o'rnatish: Do'konlar, banklar va boshqa muhim obyektlarga o'g'irlanishga qarshi himoya tizimlarini o'rnatish.

- Hududlarni yoritishni yaxshilash: Qorong'i joylarni yoritishni yaxshilash talonchilik xavfini kamaytirishga yordam beradi.

5. Hamkorlik:

- Boshqa huquqni muhofaza qilish organlari bilan hamkorlik: Masalan, prokuratura, sud organlari, jamoatchilik xavfsizligi xizmati bilan hamkorlik qilish. Mahalliy aholi bilan hamkorlik qilish, ularni jinoyatlar haqida xabardor qilish, ularning xabarlarini qabul qilish va jinoyatchilar haqida ma'lumot berish. muhim ahamiyatga egadir.

ADABIYOTLAR:

1. Jinoyatlarni tergov qilish metodikasi. Toshkent-2017. O.,zbekiston Respublikasi IIV akademiyasi. 184-b. Maruzalar kursi.

2. Kriminalistika darslik. Toshkent-2018. Mualliflar jamoasi

.3. Uyushgan guruhlar tomonidan sodir etilgan jinoyatlarni kvalifikatsiya qilish. I.A.Sottiyev. O'zbekiston Respublikasi Ichki Ishlar Vazirligi Akademiyasi. Toshkent-2012.

4. jinoiy sud jarayonlarida transmilliy uyushgan jinoyatchilikka qarshi kurashning samarali usullari. Bryus g. oh.

5. A.Y .Norboevyuridik fanlari nomzodi, dotsent

.6. T.Aripov -yuridik fanlari nomzodi, dotsent

.7. T.R. Ochilov yuridik fanlari nomzodi .